

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 15 Ocak 2009
Sayı : 157

10/308

Prof. Dr. Gaye ERBATUR
Adana Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizde erken yaşta evliliklerin oranı % 35'lere ulaşmıştır. Yani her üç evlilikten biri Erken Yaş Evliliğidir. Erken yaşta evlilik olgusu bir çocuk hakları ihlali ve çocuk istismarı sorunudur. Çocuğa yönelik şiddettir ve toplumsal bir halk sağlığı sorunudur. Dolayısıyla, uluslar arası sözleşmelerce tanınmış insan haklarının ihlali anlamına gelen erken yaş evliliklerinin ülkemizdeki sebeplerinin araştırılıp, engellenmesi için neler yapılmasının gerektiğinin ortaya konulabilmesi için TBMM içtüzüğünün 104 ve 105. maddeleri ve Anayasanın 98. maddesi gereğince bir Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

1. Nevin Gaye ERBATUR - Adana
2. Tekin BİNGÖL - Ankara
3. Gürol ERGİN - Muğla
4. Ahmet ERSİN - İzmir
5. Mevlüt COŞKUNER - Isparta
6. Mehmet Ali ÖZPOLAT - İstanbul
7. Ramazan Kerim ÖZKAN - Burdur
8. Selçuk AYHAN - İzmir
9. İsa GÖK - Mersin
10. Sacid YILDIZ - İstanbul
11. Kemal DEMİREL - Bursa
12. Şevket KÖSE - Adıyaman
13. Erol TINASTEPE - Erzincan
14. Nesrin BAYTOK - Ankara
15. Hüseyin ÜNSAL - Amasya
16. Akif EKİCİ - Gaziantep
17. Bülent BARATALI - İzmir
18. Ahmet KÜÇÜK - Çanakkale
19. Tansel BARIŞ - Kırklareli
20. Halil ÜNLÜTEPE - Afyonkarahisar
21. Turgut DİBEK - Kırklareli
22. Atila EMEK - Antalya
23. Hulusi GÜVEL - Adana
24. Ali Rıza ERTEMÜR - Denizli

GEREKÇE:

Ülkemizde 18 yaş altı evlilik oranı %35'tir. Yani her üç evlilikten biri Erken Yaş Evliliğidir. Erken yaşta evlilik olgusu ise bir çocuk hakları ihlali ve çocuk istismarı sorunudur. Çocuğa yönelik şiddettir ve toplumsal bir halk sağlığı sorunudur.

Erken yaştaki evlilikler, Erken Yaş Gebelik ve Doğumlarına da neden olur ki bu durum hem anne hem de bebek için tehlikelidir. Erken yaş gebeliklerinde anne ve bebeklerin hastalanma, sakatlanma ve ölüm riskleri artar. Erken yaş gebeliklerinde gebelik ve doğuma bağlı anne ölümleri 4 misli daha fazla görülür.

Erken evliliklerde berdel, beşik kertmesi gibi geleneksel evlilik oranları yüksektir. Genelde kendi rızası olmadan, özgür iradesinin dışında, aile baskısıyla zorla yapılan bu evlilikler kız çocuklarına yönelik bir şiddettir. BM Erken yaş evliliklerini "kız çocuklarını vuran köleliğin modern biçimi" olarak tanımlamaktadır. Kız çocuklarının erken yaşta zorla evlendirilmeleri kadınların toplumdaki eşitsiz konumunu pekiştirmekte, şiddete karşı zayıf hale getirmektedir. Bu evliliklerde aile içi şiddet oranları yüksektir. Evlilik içi tecavüz ve cinsel şiddete maruz kalma tehlikesi de artmıştır.

Ailenin sosyo-ekonomik düzeyi ne kadar düşükse kız çocuğunun erken yaşta evliliğe zorlanması olasılığı da o kadar yüksek olmaktadır. Erken yaştaki bu zorla evlendirmeler kız çocuklarının okuldan alınmasına ve böylelikle de onların eğitimsizlik, yoksulluk, cahillik ve bağımlılık kısır döngüsüne hapsedilmesine yol açmaktadır.

Sosyo-ekonomik durumu ve eğitimi düşük olan kız çocukları geleneksel rol olan doğurganlığa daha kolay mahkum edilmekte ve daha çocuk yaşta kaldıramayacağı, kaldırmaması gereken bir yükün altına girmeye zorlanmaktadır. Genelde yasal olmayan evlilikler şeklinde olduğu için de bireyin medeni nikahla kazanacağı haklarından mahrum kalmasına ve mağduriyetine neden olmaktadır. Çocuğun eğitim hakkı, sağlıklı yaşama hakkı, üretime katılma yani çalışma hakkı da elinden alınmış olur. Erken evlilikler kadının statüsünün düşmesine ve daha yoğun cinsiyet ayrımcılığına maruz kalmasına yol açmaktadır.

Yakın bir zaman öncesinde Adalet Bakanlığında yapılan bir çalışmada evlilik yaşının fiilen 14 olduğu gerekçesiyle hukuki olarak da bu yaşlara çekilebileceğinin tartışılması dahi çok ürkütücüdür. Daha kendi çocukluğunu yaşamamış, başta eğitim hakkı olmak üzere bir

dizi insan hakkı elinden alınmış, örselenmiş, güçsüz bırakılmış çocuk annelerle toplumumuzu ileriye götüremeyiz. Kalkınmayı, uygarlığı yakalayamayız.

Yukarıda özetlenen sebeplerle, çocuklarımızın İnsan Hakkı İhlallerine, Cinsel İstismarına ve Toplumsal Halk Sağlığı sorununa neden olan erken yaş evliliklerinin önlenmesi için nedenlerinin araştırılması ve gereken önlemlerin alınması amacıyla bu araştırmanın açılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

